

**Twierdzenie** ([Str16, Twierdzenia 3.28 i 3.30]). Niech  $\Omega \subseteq \mathbb{R}^{n+m}$  będzie otwarty,  $g \in C^1(\Omega, \mathbb{R})$ ,  $F \in C^1(\Omega, \mathbb{R}^m)$ ,  $M = F^{-1}\{0\}$ ,  $p \in M$ ,  $\text{rank } DF(p) = m$ . Jeśli  $g|_M$  ma ekstremum lokalne w  $p$ , to  $\ker DF(p) \subseteq \ker Dg(p)$  zatem istnieje wektor  $\lambda \in \mathbb{R}^m$  taki, że  $DF(p)^*\lambda = \text{grad } g(p)$ .<sup>1</sup>

Ponadto, jeśli  $g$  i  $F$  są klasy  $C^2$  oraz  $L = g - \langle \lambda, F \rangle$ , to

- jeśli  $D^2L(p)|_{T_p M \times T_p M} > 0$  ( $< 0$ ), to  $g|_M$  ma właściwe minimum (maksimum) w  $p$ ;
- jeśli  $D^2L(p)(w, w) > 0 > D^2L(p)(v, v)$  dla pewnych  $w, v \in T_p M$ , to  $g|_M$  nie ma ekstremum lokalnego w  $p$ .

1. Wyznacz kres dolny i górny funkcji  $f(x, y, z) = xyz$  na zbiorze

$$M = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 : x^2 + y^4 + z^8 = 14\}.$$

2. Płaszczyzna  $x + y + z = 12$  przecina paraboloidę  $z = x^2 + y^2$ . Wyznacz najwyżej i najniżej położony punkt przekroju.

3. Stożek  $z^2 = x^2 + y^2$  przecina płaszczyznę o równaniu  $x + 2y + 3z = 3$ . Znajdź punkty tego przecięcia położone najbliżej i najdalej początku układu współrzędnych.

4. Wyznacz kres dolny i górny funkcji  $f(x, y, z) = x^2 + y^2 - z$  na zbiorze

- $\{(x, y, z) : x^2 + y^2 - z^2 = 0, x^2 + y^2 + (z - 2)^2 = 2\}$ ;
- $\{(x, y, z) : x^2 + y^2 + (z - 2)^2 = 2, z = 1\}$ .

5. Wyznacz kres górny i dolny funkcji  $f : \mathbb{R}^k \rightarrow \mathbb{R}$  na zbiorze  $S$  jeśli

- $f(x, y) = x^2 - y^2$ ,  $S = \{(x, y) : x^2 + y^2 = 4\}$ ;
- $f(x, y) = x^2 + y^2$ ,  $S = \{(x, y) : 2x + 3y = 6\}$ ;
- $f(x, y, z) = xyz$ ,  $S = \{(x, y, z) : x^2 + y^2 + z^2 \leq 1, x + y + z = 1\}$ ;
- $f(x, y, z) = x^2 + y^2 + z^2$ ,  $S = \{(x, y, z) : x + y + z = 1, x + 2y + 3z = 6\}$ .

6. Na elipsie o równaniu  $x^2 + 2y^2 = 1$  znajdź punkty, które są położone najbliżej i najdalej od prostej  $x + y = 2$ .

7. Znajdź zbiór wartości funkcji  $f(x, y, z) = xyz$  na zbiorze  $S = \{(x, y, z) : |x|^3 + |y|^3 + |z|^3 \leq 1\}$ .

8. Znajdź kresy funkcji  $f(x, y, z) = xy - z$  na zbiorze  $S = \{(x, y, z) : x^2 + y^2 + z^2 \leq 1, x + y + z \geq 0\}$ .

<sup>1</sup>Zauważ, że  $\text{im } DF(p)^* = \ker DF(p)^\perp$ .

9. Znajdź kres górny funkcji  $f(x, y, z, t) = xt - yz$  na zbiorze

$$M = \{(x, y, z, t) \in \mathbb{R}^4 : z + y + z + t = 8, x^2 + y^2 + z^2 + t^2 = 25\}.$$

10. Niech  $g(x, y) = xy$  dla  $x, y \geq 0$ . Ustalmy liczby  $p, q > 1$  takie, że  $p + q = pq$ . Dla każdej stałej  $c > 0$  niech

$$L_c = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x \geq 0, y \geq 0, x^p/p + y^q/q = c\}.$$

Proszę wyznaczyć kresy funkcji  $g$  na zbiorze  $L_c$ , a następnie udowodnić nierówność  $xy \leq x^p/p + y^q/q$ .

11. Znaleźć kresy funkcji  $f$  na zbiorze  $S$ , gdzie

- $f : \mathbb{R}^m \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x_1 \cdots x_m, S = \{x \in \mathbb{R}^m : \|x\|^2 = 1\}$ ;
- $f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}, f(x, y, z) = y + z, S = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 : x^2 + y^2 + z^2 \leq 1, x^2 + y^2 \leq x\}$ ;  
*Wskazówka.* Wykazać, że wewnątrz  $\text{int } S$  jest niepustym zbiorem otwartym w  $\mathbb{R}^3$ , a brzeg  $\partial S = S \setminus \text{int } S$  jest różniczkowalną. Szukać ekstremów lokalnych znanymi sposobami na każdym z tych zbiorów osobno.
- $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}, f(x, y) = x^2 + y^2, S = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : \frac{x}{3} + \frac{y}{5} = 1\}$ ;
- $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}, f(x, y) = \frac{x}{7} + \frac{y}{5}, S = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x^2 + y^2 = 1\}$ ;
- $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}, f(x, y) = xy, S = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x + y = 1\}$ ;
- $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}, f(x, y) = x^2 + 12xy + 2y^2, S = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : 4x^2 + y^2 = 25\}$ ;
- $f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}, f(x, y, z) = x^2 + y^2 + z^2, S = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 : \frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{9} + \frac{z^2}{4} = 1\}$ ;
- $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}, f(x, y) = 5x + 3y, S = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : 4 \sin(x) = 3 \cos(y)\}$ .

*Uwaga.* W niektórych przykładach nie trzeba korzystać z twierdzenia Lagrange'a.

12. Znajdź kres górny funkcji  $f(x, y, z) = z^4(x^2 - xy + y^2) + z^2(x^4 + y^4)$  na czworościanie o wierzchołkach  $(1, 0, 0), (0, 2, 0), (0, 0, 3), (4, 4, 0)$ .

## Literatura

[Str16] Paweł Strzelecki. Analiza matematyczna II (skrypt wykładu), Jan 2016. wersja z dnia: 5.01.2016. URL: [http://www.mimuw.edu.pl/~pawelst/am2/Analiza\\_Matematyczna\\_2/Notatki\\_files/skrypt-amII-05-01-2016.pdf](http://www.mimuw.edu.pl/~pawelst/am2/Analiza_Matematyczna_2/Notatki_files/skrypt-amII-05-01-2016.pdf).